

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 8. ANULU XI.

Sabiu 27. Ianuaru 1863.

Telegrafulu ése de doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12. fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru " doua óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Congressulu.

II.

Déca „Gaz. Transs.“ crede, ca congressulu Românilor transsilvani s'aru pote numi congressu nationalu. numai atunci, cându membrii chiamati la elu aru fi alesi intregi natiuni din Austri'a séu dintr'o provintia macaru, si aru fi reprezentantii intregului poporu, alesi de elu insusi cá mandatari: apoi a pronuntiatu unu dreptu, care nu se va poté combate de nimenea din lume. Paguba numai, ca „Gazet'a“ a trecut cu vederea dóua 'mpregiurári: un'a ca Românii din Austri'a numai inaintea regimului si inaintea loru insisi sunt natiune, ear naintea legiloru patriei, precum potemu audi si vedé in tóte dílele, nici ca exista inca „natiune romána politica“; alt'a, ca „natiunea romána“ din Tranni'a adunarea sea din 1 Ian. 1861. o-a privitu-si o privesce si acum cá adunare nationala, cá icon'a dorintieloru natiunei románe din Tranni'a.

De aceea cându „Gaz. Transs.“ ignoréza ceste doua 'mpregiurári necombatute inca de nici unu Român, aduce-si ea óre aminte de consecintiele, ce se potu, ce trebuie sa se traga de aci? Ce felu? Pentruca compatriotii nostri adunarea nóstra n'aru voi s'o recunósca, pentru aceea sa n'o recunóschemu nici noi insine? Au dóra crede „Gazet'a“, ca déca aceea s'aru face pe cea mai lata basa constitutiunala, aru aflá aprobarea acelor'a, cari in veci si 'a pururea ne scotu ochii tolu cu dreptulu istoricu? Déca o poté crede „Gazet'a“ acést'a, apoi dieu o invidiamu pentu optimismulu, in care se légana. Pre noi esperiinti'a cea trista de 15 ani ne-a 'nvetiatu altmintrea. Ne-a 'nvetiatu adica a crede, ca Românulu n'are de a sperá nimicu de-la altii, ci dupa Domnedieu si regimulu seu legitimu numai de-la tactulu, energi'a si puterea sea. Poporulu románu nu traiesce astadi intr'unu evu de auru, ci traiesce ntr'unu evu de feru si de arama, unde tóta urm'a, ce o propasiesce, trebuie sa si-o elupte prin sudórea cea crunta a fetiei sele. Ce s'aru fi alesu de noi, déca scrupulii „Gazetei“ din 1862. aru fi legatu mánile nóstre in 48? in 61? Insa e si unu testimoniu de slabitiune, déca pe cerbicia' concetatiuniloru nostri vom pune prea mare pondu. Nu trebuie sa trecemu cu vederea, ca Românulu adunarea din 48, si asemenea cea din 61. le privesce de cele mai legitime din lume, cáci s'au facutu cu scirea si cu voi'a lui, si cu scirea si aprobarea guvernului legitimu. Nu trebuie sa trecemu cu vederea, ca acestu guvern a recunoscutu legitimitatea adunáriloru mentionate, s'a adressatu cátra capii loru, a respunsu la cererile loru, a prochiamatu pre poporulu románu din Tranni'a intr'unu actu publicu si solennu de natiune.—

Dar sa dícemu pentu unu momentu si noi, cá contrarii nostri politici, ca ceste dóua adunári suntu ilegale. Atunci intrebámu numai unu cuventielu: Pe ce ne basámu noi astadi? Respunsulu nu poté fi atunci altulu, decátu: Pe nimicu! —

„Gazet'a“ va mai departe unu congressu facutu pe drumulu alegeriloru, cá in modulu acest'a congressulu sa póta fi reprezentantia completa si competente a natiunei. Si aci are „Gazet'a Transs.“ dreptu; insa preste punctulu celu mai greu trece 'n tacere si se face a nu sci de elu. Noi insa scimu si prea scimu. „Gazet'a“ aru fi fostu datóre nu numai a spune, ca fiitorulu congressu sa se construeze pe bas'a de alegeri - lucru, ce-lu sciamu cu totii - ci a aretá o modalitate, de unde si cum sa se purcéda. Cine sa escrie alegerile? Cine sa arondeze cercurile electorale? Cine sa

esecuteze alegerile? — acestea suntu 'ntrebári, la care noi din partene celu pucinu nu potemu aflá respunsu multiemitoru, de-si nu suntemu amicii octoitriloru, ci ai unei praxe, de carea si pan' acum destulu de bine ne am folositu. Catu pentu 'ntrebarea d'antéu, unde are natiunea nóstra din Tranni'a, cáci p-lánga dens'a avemu sa ne marginimu — organulu seu supremu? Unde are ea o representatiune oficiósa? Unde are unu senatu, o universitate — ori numesce-o cum vei voi! — o iurisdictione publica? — Ear ce se atinge de cestiunea a dóu'a si a trei'a, unde suntu organele romanesci, de care aceea, cându o — am avé — sa dispuna la o alegere, ce aru fi sa se faca? Cu cátu mai multu assemenámu pretensiunea „Gazetei“ cu starea actuala a lucruriloru, cu atât'a mai strania ni se pare utopi'a aceea, prin carea se perde ea. Au nu scie si „Gazet'a“, cá si ori care Român transsilvanu, ca din tóte districtele comitatense si scaunale ale tieri d'abiá 4—5 au in fruntea sea capi románi? Ca suntu o multime de cercuri, in care Românii nu numai n'au nici unu representatu de influintia, ci dóra nici unu scriitoru la oficiu? Prin cine si pentu cine sa se facu acolo alegerile? Dato ast non concesso, cá s'aru poté obligá capii districteloru de ori ce nationalitate la punerea 'n lucrare a acestoru alegeri, — vom predá alegerile acestea mai bucurosu amplotiloru de nationalitate straina, decátu sa lasámu alegerile la consciintia de Románi si de preoti a veneratiloru nostri Archierei?

Cu acést'a insa venimu la altu punctu momentosu, care atátu „Gaz. Transs.“, cátu si dd. corespundinti ai „Concordiei“ l'au trecut cu vederea. Deputatiunea romána din 1860. in suplic'a sea maiestatica din 30 Dec. 1860. ceruse intre altele in pt. VI. concederea unui congressu nationalu sub conducerea celoru doi Archipastori, care apoi s'a si concesso si s'a si tinutu in forma de conferintia nationala romána in 1—4 Ian. 1861. Acést'a conferintia indata in siedintia sea d'antáiu a votatu Esc. Sele Archipastorulu multiemita publica pentu jertfele aduse in interessulu binelui publicu alu natiunei si s'a dechiaratu in modu solennu si cu unanimitate, ca „primisce asupr'a sea solidaritatea in tóte lucrurile ambiloru Archipastori, ce le au facutu si ce le voru face in interessulu natiunei románe, si ca le va dá barbati permanenti lánga densii, pána cându natiunea romána — si va cascigá dreptulu seu de natiune politica.“ — Prin ce óre au merítatu veneratii presiedinti ai acelei adunári aceste voturi de ne 'ncredere respandite prin jurnale publice?

Scie dóra „Gaz. Transs.“ din vreo divinatiune, ca Archipastorii au passtu la acést'a programa dupa arbitriu si fára de ase fi contielesu mai nainte cu acei barbati de incredere ai natiunei, cu acei membrii ai comisiunei permanente, cu cari le au iertatu tempulu si locul a se cóntielege? Marturisimu, ca nu cuprindemu politic'a aceea, dupa carea unu omu privatu, fia ori si cine, are cutezarea de a atacá-cáci pan la restornare sperámu, ca nu va veni! — decisiunea cea matura si solenela a unei adunári nationale. Ear déca Archipastorii románi pan' acum au statu in fruntea natiunei in témpurilé cele grele ale aniloru din urma si parte si ale celoru de mai nainte; déca nai'a vietiei nóstre politice o-au condusu pan' acum cu atât'a circumspectiune si energia; deca prin acestu congressu voru a dá unu sboru nou inaintárei nóstre: de ce, pentu Ddieu! aceste forme, sub care de siguru vom perde materi'a? Tóta starea nóstra este o anomalia inaintea strainiloru; dóru nu se voru, aláturá si „Gaz.“ si corespundintii Concordiei la t'aber'a acestor'a! Pentru-ce numai in punctulu acest'a unulu sa pretindemu, ce nu e cu potintia nici de cum?!

In fine, ce se atinge de pretensiunea „Gazetei,” ca alegebile onoratorilor sa se faca prin poporu insusi, despre acést'a am vorbitu in generalu in cele premergátore. O astfelu de alegere dupa starea actuala a lucrurilor chiaru si numai la preotíme s'aru poté fa e, dar si la déns'a numai asiá, déca se va aduce mai antáiu o norma de alegere; cáci altmíntrea ori voru fi protopopiate mai multe ori mai pucine, decum e número ablegatiloru din cleru, si atunci cu ce dreptu ditr'unu cercu s'aru tramite, ditr'altulu nu, ditr'unu cercu unulu, ditr'altulu doi, ditr'alu treilea nici unulu s. a. m. d; — in fine totu aru remané a se convocá aceia, pre cari ordinariatele competinte i-aru cauósce a fi mai demni de acésta chiamare.

Preste totu in sa aducemu aminte „Gazetei,” ca unde e vorb'a de a alege intre cója si sámbure, acolo sa nu fimu dubii a lasá cój'a pentru cascigarea sámburelui!

Sibiú 22. Ianuaríu Siedintí'a Comitetulu Asociatiunei.
(Incheiare din nr. trecut)

Dela D. D. Antoniu si Georgiu Mocioni se primira in obligatiuni 420 f. si dela D. Stefanu Sotiru din Brasiovu 100 f. v. a. iarasi in obligatiuni.

Pentru mai multi membrii ord. estranci se decise, a se cere deli Guvernu invoie.

Pentru D. D. membrii onorari Sionu, Odobescu si Manu, sosindu deja consimtiamentulu Guvernului, se decise, a li se espedá diplomele.

Nesciinduse, ca unii Domni din Bucovin'a, carii trimisera prin D. Nicolau Hurmuzachi sume dela 200 f in diosu, voiescu a fi membrii ordinari, séu ca Dloru trimisera banii aceia numai cá unu daru? — se decise a se cere dela D. Col. Hormuzachi deslusire.

Se primira sume de bani dela unii D. D. Colectoru, care inse se publicara deja in „Telegrafulu rom.,” si iarasi dela alii, acaroru nume se voru publicá la rendulu seu, candu ni se va impartasi protocolulu siedintiei acestea.

D. Vasiliu Moldovanu in Dicio S. Martiu trimite protocolulu despre mai multe obligatiuni diu partea unoru Comune, care conferira in bucate pentru Asociatiune. Tóte hartiile atingátore se predara D. membru Dr. Nemesiu spre deslucire in siedintí'a venitóre.

D. Georgiu Visia din Zlatu'a trimise 15 f. interesele anuale pentru datori'a de 300 fl. sacrificata Asociatiunei. — Se decise, a se scrie D. Redactoru Iacobi Muresianu, pentru trimiterea obligatiunei respective la Asociatiune.

D. Administratoru I. Puscariu se insinuédia pentru sectiunea istorica, trimite taes'a de 15 fl. si 1 fl. pentru diploma.

Din partea Tipografiei diecesane se asterne computulu pentru tiparirea si brosiurarea protocolulu Comisiunei filologice din Oct. 1860. in suma de 33 fl. 13 x. v. a. — Se decise asignarea baniloru.

Dela D. Notariu Nic. Ardeleanu in Berz'a, Comit. Aradului se primira 6. numi de argintu din timpul Romanilor aflati in o vale, si se decise a se publicá cu multumire.

Siedintí'a se incheia la 1 óra dupa amédiu.

Sabiu in 25 Ian. Eri a tinutu Universitatea sasésca o siedintia publica. Obieptulu eii a fostu proieptulu pentru o lege agraria (de mosii.) Mai specialu in nr. urmatoru. —

Lei „Kronst. Ztg.” se scrie din Sabesiu, ca aprópe de Petreni (Petrifaleu) s'au aflatu o multíme de morminte paganesi si parte s'au si desgropatu. In ele s'au gasitu pan' acum inca numai harbe, oseminte si cenusia. Urme de acestea se afla si prin alte locuri. — Facemu atenti pre intieligintii románi de pe acolo, a nu lasá nefolosita acésta ocasiune, de a esplot'a funtán'a de anticítati a patriei nóstre strabune. Museele din Blasiu si Brasiovu, cu deosebire in sa museulu Asociatiunei nóstre literarie ceru a ve aduce aminte de ele!

Brasievu in Duminec'a Vamesiului 1863. Iara dotatiunea Preotímei! Iéra si iéra totu acést'a; cáci prunculu flamendu e silitu se planga.

Meritulu dotatiunei l'au descrisu d. Baritiu in „Gaz.” Nr. 2. 3. 4. destulu de importantu. — Pre noi ne dóre de ese-

cutarea ei. La Mercurea s'au esecutatu si la Brasievu inca, acolo cá de Románi, aici cá de Sasi. Insa óre unde siau facutu ómenii risu cu esecutarea dotatiunei? Totu la Brasievu, si inca ómenii cei seriosi, cei umani si luminati, precum sunt caracterisati Brasiovenii. Me va întrebá cine-va, cum? Eata cum: D. Procomite iau consultatu a urgá si dotatiunea preotímei din Orasiu, déca cu cea de pre sate s'au facutu ce s'a facutu. Domnii nostri au priimitu acestu consultu, incredintándu, ca caus'a este sub esecutiune. Cum s'au esecutatu, amu yediutu in Nrul „Gazetei” 2. si „Telegrafu” 4., ca la 9 Preoti s'au datu 15 holde!

Cá se vorbim mai incolo in aceasta privintia, este de lipsa sa deslegámu întrebárele, ce le facu ómenii, adeca: 1.) Cum au potulu Magistratulu Brasiovénu se dea numai 15 holde, si n'au gresitu? 2.) Cum s'ar potea indreptá aceasta hotarire?

Cá sa deslegámu întrebarea 1, aru fi de lipsa inainte de tóte a citá parochiile dupa Canóne, care pentru ai nostri ar fi de ajunsu sa le spunem, ca sun'u amesuratu Can. 6-le Sob. alu 4-lea, ér pentru concetatiunii Sasi ar fi acésta de prisosu, cá pentru cei reformati. De aceea se vorbim, cum ne intielegu Dloru. O se citámu motivele Dloru, ca au hotaritu 15 holde numai D-lui Popassu, cáci Dlui este Stadtpfarrer si Biseric'a Dlui e Matera, candu cei alti Preoti suntu socotiti de predicatori. Astfelu aplicándu caus'a cá la Preotímea Dloru, cari numai pe D-lu Schiel 'l are de Parochu, au hotaritu 15. holde. Dar cei alti vre 8 Preoti ai Dloru traescu din aeru? Oare n'au cate 8—9 sute si stola?

Dar vorbindu ad rem, ai nostri ce au? Se aretamu, ca au gresitu Domnii, candu au hotaritu cele 15 holde curatu si numai D-lui Popasu, pentru ca nu e d. Popasu „Stadtpfarrer.” In asemenare cu D. Schiel noi avem pe Parint. Thom'a Vasiliu, Preotulu Cetátii, care trebuie dotatu cá unu Parochu neaternatu cu o parochia de 400 suflete. — Ear pe D-lui Popassu noi-lu avem in asemenare cu D. Filipi, Decanulu D-loru.

Mai departe deslusindu lucrulu, aretámu ca au gresitu intr'unu modu batatoriu la ochi, cându n'au dotatu si cele alte parochii. — Parochia Dloru din Blumenau si cele din Brasiovulu vechiu suntu de sine, si Preotii acelor'a-su dotati; astfelu se cuvine, cá si Parochii nostri din Brasiovulu vechiu, cari au preste o miia de suflete, sa fia dotati. Caci precum Sasi de aici, asiá si Románii au pamenturile sele, au si de cele comunale — si pona de unadile n'aveau cetatiunii influintia in administratiunea loru. — Voiu sa dícu, ca se cuvine si au de unde se-i doteze. Aseptamu acést'a; ca de nu, presupunemu, ca fiii Bisericii din Brasiovulu vechiu voru cautá dreptulu acelei biserici, macaru de aru merge si pona la Sf. Vineri.

Trecendu din suburbiulu acest'a in celu de susu (Scheiu), aici adeveratu strainii suntu ca corbi albi risipiti unde si unde printre Románi; in sa pentru aceea nu suntu cei 3 Preoti de aici Predicatori, nici Biseric'a Sf. Nicolae nici unei alte parochii matera; ci aici suntu 3 parochii, care cuprindu preste 4 mii de suflete, pe care le pastorescu 3 parochi de ó potrivá. Parochienii acest'a suntu negotiatori si alti locuitori, in sa toti improprietariti, va se díca dela toti curgu picaturi in lad'a Comunei Brasievu, si prin urmare toti au dreptu la averea eii. Aceast'a cu atátu mai vertosu, caci Románii contribuiescu insutitu mai multu decâtu Sasi, caci acesti'a cá de ai D-loru suntu ocrotiti, pe cându ceia suntu jepuiti. Cine nu crede, sa întrebe despre paduraritul si dielógele din tóte dilele, care se iau romaniloru. (?? Red.) Intra asemenare se potu intielege tóte si deaceia despre cei 2 Parochi dela Biseric'a Sf. Treime „de pe Tocile,” cari pastorescu in 2 parochii preste 2 mii de suflete, prin urmare aici nu e filia, si nici Preotii, Predicatori. Asiá dara Cinstil'a Comunitate se faca bine sa se uite, ca au gresitu — si indreptándu acest'a, sa binevoiesca ai dotá pe toti 8 Parochii, — si inca cum se cuvine cá la Orasiu, nu ca la Satu; caci acesti'a au facutu studiile unei facultati; caci de nu noi nu credemu ca Dloru voru remané bajocoriti. (? Red.) Apoi daca li se dau si pamenturi, nasi voi se dícu ca sa fie nemultiemitori; dar trebuie sciutu, ca dela nesce pamentu pietrosu de pe aici Dloru, cari au avutu ocupatie cu studiulu, potevoru trage folosu dela aratu? Caci curatu si D. Popasu, carui ea Parochu de Matera si preste 9000 de suflete cu 8 Predicatori (Preotii din Brasievu) cum lau socotitu concetatiunii Sasi, candu lau dotatu cu 15 holde, óre ce folosu vá trage din ele? Eata

te: Dlu' cauta se le dea in arenda. Pentru 5 holde de feni-
 natie, maximulu va lua numai 20 fl.; ear din cele 10 holde
 de aratu, remaindu 3 holde ogoru totu anulu, pentru cele alte
 7 holde a 10 fl. de aru capeta — — — 70 fl. v. a. va
 se dica o Suma de — — — — 90 fl. v. a. cum
 sa va ajuta din ei pre sine si pe cei alti 8 Preoti? Deci
 dara ore nau gresitu Dloru cu aceasta doatie? Si nu ayu-
 ramu drepnu, candu diseram, ca s'au facutu de risu?
 (Incheierea urmèza).

Vien'a. Se vorbesce, ca Mai. Sea Imperatulupe la Pascile ur-
 matore va 'ntreprinde o calatoria la Dalmatia si ca 'n acèsta
 calatoria va fi 'nsotit u si de Mai. Sea Imperatè's'a, carea va
 petrece catu-va tèmpu in Venetia. — Assemenea se vor-
 besce prin Vienn'a, ca 'n Ministeriu se lucrà la redigèrea
 legèi de responsabilitate Ministriloru. — In privint'a deco-
 ratiunei celoru premiati de la espusatiunea generala din Lon-
 dr'a citimu in „Lloydulu de Pest'a“, ca „aceea pentru toti
 Austriacii — 470 la numeru — si pentru tôte classele obiep-
 teloru espuse — diu Austria intrèga 36 — se va face numai
 in Vienn'a in 3 Febr. e. n. —

Vienn'a in 30/18 Ian. „In privint'a Tranniei, dice
 „Press'a“, se astèpta o decisiune, in urm'a cære'i'a unu do-
 miniu mare de-la Brasiovu (Branulu? Red.), locuitu mai cu
 sèma (ba de totul Red.) de Romani, se va alaturà la districtulu
 Fagarasiului. Lucrulu intr'at'at'a are insemnate mare, incatu se
 modifica marginile cele vechi si se face 'nceputu cercuriloru
 nationale. Paguba numai, eschiam, fò'i'a cu doiosia, ca e-
 sperimentulu acest'a d'ant'au se face pe contulu unui districtu
 germànu.“ — Intrebàmu 1) ore de unde si pana unde di-
 strictu germànu? 2) ore cine pune la cale acestu esperi-
 mentu? — Ei batu, ei se vaiea!

Totu „Press'a“ ne spune, ca natiunea sasèsa prepara
 alegerea noului seu Comite nationalu.

Bucovin'a.

Reluàndu firulu pertractariloru din diet'a Bucovinei,
 care de-la nr. 5. incòce din lips'a spatiului fuseseramu siliti
 a-lu intrerumpe, continuàmu astadi pe bas'a relatiuniloru din
 „Bucovin'a.“ In nr. 5. alu „T. R.“ espuseseramu lucrurile
 urmate in siedint'a a trei'a. Siedint'a a patr'a se tinu
 in 26/14 Ian. sub presiedint'a procapitanului Eudo-
 xiu de Hormuzachi si 'n presint'a commissarului ducatiati
 contelui Amadei. Dupa autenticarea protocolului enuncia
 presied., ca comitetulu pentru fixarea dieteloru, precum si
 celu pentru legèa comunala s'au constituitu. — Dep. Iliuti
 rectificà absintia sea prin bolnavire. — Mai multe petitiuni
 incurse din felurite parti ale tierèi se aducu la cunoscint'a
 casei, intre care un'a a notariului A. Banczeskul (recte Ban-
 cesculu) din Kimpolung (recte Càmputungu) pentru mai bu-
 n'a respectare a egalei indreptatiri a limbei tierèi. Economulu
 Ambrosiu asterne o propusetiune pentru agricultur'a tierèi,
 carea propusetiune se predà reuniunei agricole. — Dep.
 Rakwitz - si depune mandatulu. — Dep. Simonoviciu asterne
 proieptulu lucratu de comitetulu tierèi, privitoru la prelimina-
 riulu pentru a. 1863., din care se vede, ca summele preli-
 minate facu 59,289 fl., ear pentru acoperirea loru se cere
 aruncatura de 6 xr. pe florinulu de dare, — cu 4 xr. mai
 pucinu, decâtu in anulu trecut. Apoi se alese
 unu comitetu, care sa desbata propunerile regimului si se
 aprobà alegerea d. Ioanu de Prunculu ca deputatu alu
 Suceavei. — Dep. Alth propune priimirea ordinei lucràriloru,
 cum se facuse prin comitetu, care propunere se si adoptèza
 de maioritetea adunàrei. — In privint'a alegerei unui depu-
 tatu nou, candu celu de mai nainte aru fi relosatu ori aru
 fi depusu mandatulu seu, se nasce o discussiune vina; mai-
 oritatea decide, ca 'n astfelu de casuri capitanulu tierèi numai
 decâtu are de a face cele de lipsa pentru punerea la cale a
 unei alegeri nóne.

In privint'a punctului din elaboratulu comitetului, prin
 care se proieptèza denumirea Procapitanului prin Capitanulu
 Tierèi, candu acest'a aru lipsi din siedint'a, se nasce o dis-
 cusiune ferbinte, carea se 'nceia cu decisiunea maiorit-
 atii, ca „tôte oblegamintele si drepturile Capitanului Tierèi
 pentru casulu si pentru totu tèmpulu, candu aru fi acest'a
 impiedecatu, sa le ia asupra-si locotinatorulu lui. Si cu acèst'a
 siedindint'a a patr'a se 'nchide.

Siedint'a a cincea 27/15 Ian., afara de unele in-
 cise de pretiu secundaru, o umplu desbaterile asupr'a §§-loru
 din ordinea lucràriloru. Necunoscèndu in totu cuprinsulu
 lui acèstu proieptu de lege, nici ca potèmu vorbi in specialu
 despre dènsulu. Unu punctu, asupr'a cære'i'a se 'ncege o des-
 batere viua, e acèl'a; ca membriloru dietei erlatu le è, a lua
 parte la siedintiele comiteteloru si comisiuniloru speciale? —
 Altulu, ca lipsindu vreuntu membru in trei siedintie dup'olalta
 fara cause 'ndestulitòre, sa se face alegere nóua in locul
 lui. Pentru punctulu acèl'a, care cere, ca commissarulu
 regimului sa nu ia parte la votàrile si aduce-
 rea decisiuniloru in comitetele speciale, se
 nasce desbatere 'nfocata. Comitetulu alesu pretinde, ca sie-
 fulu tierèi seu substitutii lui sa fia de fatia si 'n siedintiele
 comiteteloru; assemenea dr. Fechner si cont. Amadei; br.
 Petrino combate cu tôte armele acèsta strimtare a libertatii
 dietei. Membrii comiteteloru speciale, dice, nu voru avè toti
 si totdeun'a curagiulu, de a vorbi cu franchet'a, ce le dictè-
 za inim'a, fiindu fatia unu commissaru regimulu. „Caci, a-
 dauge“, de si suntemu stranepòtii unei colonii romane, to-
 tasi nu suntemu toti Romani si specialminte nu suntemu toti
 Bruti. Chiaru nici Romanii nu se poteau fali cu multe ca-
 ractere de materialulu acèst'a. ear tèmpurile nóstre, vorbindu
 dreptulu, suntu inca multu mai serace de astfelu de caracte-
 re.“ — Cav. de Tustanowski, dep. Simonoviciu si
 cont. Amadei apera propunerea comitetului, carea la vo-
 tare se si priimesce cu 14 votari incontr'a a 10. Asiadara
 se priimesce proieptulu Comitetului in form'a acèst'a: „Sie-
 fulu tierèi ori commissarii tramisi de dènsulu au dreptulu, a
 veni in comitete si a dà deslusiri si relatiuni in privint'a pro-
 pusetiuniloru regimului ori a altoru obiepte de desbatere, fa-
 ra in sa de a lua parte la decisiunile finale.“

Preste siedint'a a siesea (din 28/16 Ian.) trebuie
 sa trecèmu cu repediunea, ce ni o impune parte specialitatea
 obiepteloru, parte angustimea spatiului, de care dispunèmu.
 Se astèrn adunàrei 11 rogamintè de-la persòne private, care
 se predau comiteteloru competente. Presied. enuncia, ca 'n
 fruntea comitetului pentru patronatulu scòleloru s'au alesu
 prof. deput. Ianoviciu si 'n fruntea comitet. pentru legea de
 concurentia la drumuri br. Bas. Petrino, ear de secretaru pen-
 tru amendoua dep. Miculiciu. — Cont. Amadei propune a se
 concedè deputatoru necunoscatori de limb'a germàna, a-si
 alège din sinulu adunàrei unu increditu, care sa le interpre-
 teze in limb'a loru obieptele de votare. Cei trei deputati tie-
 rani si-alègu pre dep. Miculiciu. Discussiune mai lunga
 cere §-ulu in privint'a interpelatiuniloru (cererei de deslu-
 ciri de-la organele stapanirei. Red.), pentru care se decide,
 „ca fiacare interpelatiune sa fia subseanata de 5. membri
 ai dietei, ca interpellatulu, fiindu de lipsa, sa pòta si refusà
 respunsulu, infine ca asupr'a unei interpellatiuni sa nu fia
 iertata desbaterea.“ — In privint'a interpellàrei Comitetului
 Tierèi, in urm'a propuneriloru br. Petrino si ale dep. de
 Alth, se face unu § nou, care concedè a se interpelà si
 acelu Comitetu la casuri de lipsa.
 Cu acestea se 'nch'ia desbaterea asupr'a ordinei afacer-
 riloru, la ordinea dilei pentru siedint'a urmatore sunt: 1) a
 trei'a citire a ordinei afaceriloru, 2) propusetiunea a re-
 gimului pentru urcarea baniloru de quartiru ai paro-
 chiloru si capellaniloru greco-orientali la tierà; 3.) alegerea
 unui comitetu pentru cercarea preliminarului pe 1863., —
 despre care in nr. urmatoru.

Principatele romane unite.

D. Ministru Culteloru a facutu eri cunoscutu Adunariu,
 ca conflictulu dintre profesorii din Iasi si guvernulu a 'ncetatu
 si toti profesorii au fostu restabiliti in functionile loru. A-
 ceste cuvinte ale d-lui ministru au fostu aplaudate in Adu-
 nare, si esprimèmu si noi cele mai sincere salutari pentru a-
 cestu dreptu si frumosu faptu.

Nenorocit'a, fatal'a si neaudit'a lovire comisa asupr'a d-
 lui Bolliacu, in curtea de justitie, de catre fratii Blaremburg
 a causatu doue dueluri, unulu intre oficiarii Blaremburg si A.
 Peretz, si altulu intre d. Blaremburg procuratoriu si d. Ce-
 saru Bolliacu. Celu d'ant'au s'a facutu eri cu sabi'a si d.
 Blaremburg a fostu lovit si ranitu la capu; si celu d'alu doi-
 lea astadi, cu pistòlu, si s'a ranitu d. Blaremburg in pul-
 p'a de susu a piciorului. Domni Peretz si Bolliacu s'au pur-

tatu ca nisce adevirati cavaleri, gentlemeni si ómeni cu a-nima, si unulu si altulu, dupa ce au ranitu pe adversarii loru s'au dusu si au datu man'a ranitoru, ba inca d. Boliacu a mersu pan' alu imbracisía. Románulu.

Russi'a.

Dup'o depesie telegrafica din Vratislavi'a (Breslau.) din 31/19 Ianuaru, se dice, ca la insurgenti totu intruna alearga multime de tineri din clasele cele mai bune ale societatei, ca la Pietrosk fu prinsa o banda de revolutinari, intre cari erau si doi oficeri rusesci, cari numai de catu fura puscati. Corpulu de grenadiri din Litvani'a alearga catu póte spre Varsiovi'a.

Preste totu ne incredintiamu din spus'a tuturoru jurnalorulu, ca insurectiunea, pre lángea tóte frasele foilorulu oficióse rusesci, are caracteru generalu si seriosu. E lucru pré firescu, ca nu nunumai Russi'a, intr'a carei casa s'a aprinsu acestu focu infricosiatu, ci si statele vecine suntu cuprinse de celu mai viu interesu fatia cu aceste evenimente.

Cátu pentru Austri'a, ea celu pucinu pentru momentulu din taiu a privitu lucrulu din punctu de vedere mai multu umanitariu decatu politicu.

Nu potea lipsi firesce, ca sa nu treaca o multime de revoltanti poloni si pe pamentulu vecinu austriacu. Balabinu ambasadorulu rusescu din Vien'a, indata si cerú edarea acestorulu fugari pe temeulu tractatorulu sustatóre. Din partea austriaca insa se dice ca s'aru fi reflectatu, ca aceste tractate obleaga pe Austri'a a edá fugarii de milita si criminalistii ordinari, insa ca aceia nu se potu numerá in aceasta categoria, ci vinu a se computá in numerulu fugarilorulu politici. E de insemnatu, ca pe candu Austri'a scutesce pre nefericitii de emigranti, pre atunci Prussi'a nu numai ca i eda indata ce se reclama din partea Rusiei, ci emise si o demandare catra directiunile drumurilor de feru resaritene, ca sa fia gata a transportá militia ruseasca in trasuri sfortiate.

Foile englesesci, care nu prea grabescu cu judecarea evenimentelorulu, inepu a partini, celu pucinu a escusá insurectiunea si a combate sistem'a cea 'ntórsa a regimulu rusescu. Interessanta e dechiaratiunea Times-ului, a acelei foi gigantice, carea de regula e icón'a cugetarei si simlrei poporulu englesescu. „Scirile telegrafice, dice ca, aréta, ca nu e vorb'a de o simpla turburare locala a ordínei, si ca insurgentii, de si desperéza de invingere, totusi suntu resoluti de a-si resbuná. Ce-i va ajutá Zarulu invingere-a? Polonii se voru impuciná cu câte-va mii, ear in loculu lorulu va remané o cruda aducere aminte cá parete intre invinsi si invingatori. E lucru ridiculu, a cautá temeulu rescolárei „in pareri revolutiunare“, de óre ce Poloni'a nicicándu nu s'au esaltatu pentru ideile lui Mazzini, ci in escessele sistemului rusesci si 'n man'a de persécutiune, ce caracteriséza legea cea nóua de conscriptiune. Evenimintele celorulu 15 ani din urma ar' trebui se reformeie credinti'a politica chiaru si a unui Zaru rusescu. Politicii de astadi recunosc, ca unu suveranu, care nu scie multumí dorintiele poporulu seu, nu-si intielege chiamarea. Unulu cá acel'a in diu'a de astadi nu se mai socotesce de tiranu activu si curagiosu, ci numai de unu capritiosu fara minte; pentruca evenimintele au aretatu legea acea, ce dirége schimbarile politice ale timpulu nostru, si ne-au invetiatu chiaru, ca instinctele nationale si dorulu libertatii nationale invingu ori ce pedeca. De nu se va impaciui Poloni'a, agitatiunea trebue se tréca din anu in anu, pana candu va aduce vreo nenorocire mare asupra imperiulu rusescu. Revolutiunile potu se se sugrume un'a dupa alt'a, pana candu mai curendu ori mai tardiu vreo incalcire va armá Europ'a incontr'a puterii rusesci, si atunci apoi inimici'a Poloniei póte aduce Zaratululu perire.“

Interesante suntu si parerile foilorulu franceze asupr'a acestui evenimentu.

O corespundintia a Monitoriulu spune, ca stricarea drumulu de feru dintre Varsiovi'a si Petropolea nu s'au facutu prin insurgenti, ci chiaru prin Rusi. Directorulu drumulu de feru, dice, intorcendu Varsioviei spatele ar' fi ruptu podurile in urm'a s'a. Insurectiunea n'ar' fi cuprinsu anca vreo parte insemnata a regatulu, si ca din nóptea spre 23—27 Ianuaru c. n. nu s'aru fi versatu sange, inse amendoua partidele aru fi gata de lupta. Insurgentii, continua, se 'ntarescu prin emigranti din tóte partile si se armédia totu mai bine.

Regimulu rusesc cu aru fi fostu pré fara grija la 'nceputu si de aceea l'aru fi surprinsu revolutiunea nepregatitu. Tieranii n'aru prea lud parte la rescóla; dar de minune aru fi esaltatiunea, ce domnesce intre femeile polone de tóte starile. —

In tr'altu numeru Monitorulu enuncia desiertatiunea rescólei poloneze, fiinduca „juni nefericiti, mai numai copii, fara arme, fara disciplina, stau fati'a cu o armata brava de 100,000 de feciori condusa de Oficieri esperti.“ —

„Europei“ de Francfurtu se scie din Paris: Ambasadorulu rusescu, Br. Budberg mai in tóte dilele are conferintie mai lungi cu ministrulu Drouin de Lhuys. Curtea rusesca staruesce a se priveghia mai cu asprime asupr'a emigratiunei polone din Franci'a.

Preste scenele de lupta singuratice trecemu cu tacere; ingrozitóre insa e crudimea, cu carea purcedu Rusii catra prisionerii poloni, pre cari ii omóra fara mila. Polonii nu suntu asiá crudi; cu tóte acestea generatii muscalesci parte latiescu intre soldatii sei faime catu se póte de infricosiate, parte trimitu raporturi esagerate la imperatulu, cugetandu, ca prin de acéstea pe de o parte voru interitá pre soldatii la mania si resbunare pe de alt'a voru insielá opiniunea publica a Europei, aretandu nevinovati'a lorulu. —

Sciri mai noue ne spunu, ca foculu revolutiunei nunumai nu se stinge, ci anca totu cresce. Numerulu resculatorulu se socotesce la 200,000, bine imbracati, bine armati si bine condusi, si ca au si o multime de tunuri, ce le dirigu cu multa bravura. Se vorbea, ca Russi'a vrea sa puna de catra Galiti'a unu corpu de trupe; in atari impregiurari insa mai ca nui va veni asi risipi puterea. Se ascépta cu incordare, ce voru face puterile straine fatia cu aceste maceluri infricosiate.

On. Secretariatu alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu románu ne comunica in cele urmatóre:

P u b l i c a r e a

sumelorulu, ce au mai incursu la fondulu Asociatiunei in decursulu lunei trecute, pana in 3 Fauru a. c. pre tempulu siedintiei Comitetalulu Asociatiunei.

Dr. Ioane Colceriu Corabianu, medicu districtuale in Sion-sut'a mare, tramite la fondulu Asociatiunei tacs'a anuale pre an. 1863 in suma 5 f. v. a.

D. Basiliu Popu de Harsianu Asesoriu de sedria in Abrudu tacs'a anuale pre 1863, 5 f. v. a.

D-lu Elia Vlassa nou-denumitulu Canonicu metropolitanu, tramete la fondulu Asociatiunei 22 f. v. a. cá tacs'e anuale pre an. 1863, si anume:

a) Dela D-Sa 5 f. b) D. Ioane Rusu parochu unitu in Lith'a romana 5 f. D. c) Titu Farcasiu parochu unitu in Hesdathe 5 f. d) D. Vasiliu Ciurileanu parochu unitu in Ciurilla 5 f. e) tacs'a pentru diplome dela DD. Georgiu Seliuca si Ioane Rusu câte 1 f. v. a. = 2 f.

Asiadara sum'a totale tramesa prin D. Can. Elia Vlassa face 22 f. v. a. (Va Urmá).

68-1

Edictu.

Mari'a Miculu mai nainte cu patru ani cu nedreptate parasi pre legiuitulu seu barbatu Moise Grapa, amendoi gr-resariteni din Cati'a; pomenit'a in unu anu se sorocesce a se infatiosia la subscrisulu Sc. Protopopescu, eáci altu feliu si fara de ca se va dá hotarire suplicei asternute asuprai conformu S. S. canóne ale Bisericei Resaritululu.

S. Protopopescu gr. orientalu alu tractulu Cohalmulu Draosu 19. Ian. 1863.

Ioann Iosifu m. p. adm. Prot.

Rogámu pre toti, cari dorescu a avé sorti de-la loteri'a publicata in cei 3 numeri din urma ai „T. R.“, cá sa grabésca, cáci sortile netrecute se retramitu la Vien'a.

Correspondintia.

D. B. B. in Carnecea. Binevoiti a cautá la Lugosiu.